

BRASSÓI UJLAP

Megjelenik este 6 órakor.
Egyes szám ára 2 fillér.
Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

Társadalmi napilap.
Szerkesztőség és kiadóhivatal Kapu-utca 72.
Telefon 356.

Előfizetési árak:
A kiadóhivatalból elhozva 1 óra 40 fill.
1 óra házhoz hozva 60 fill.
Pesti Ujlapmal 1 óra 1 K.

A zsidóság és a keresztény népek.

Mi a zsidóság világi alapja? A praktikus szükséglet, az önzés. Mi a zsidóság világi kultusza? A csere—bere. Mi az ő világi Istentük? A pénz.

Marx: Das Kapital.

(F.M.) Nagy kérdések ezek. Hatalmas történelmi, gazdasági és erkölcsi háttérrel. Az emberi élet gazdasági fejlődésében döntő motívumok. Az emberiség életét legközvetlenebb módon az emberiség erkölcsi, gazdasági és szociális felfogásai, eszméi irányítják. Fontos tehát, hogy mily elvek érvényesülnek, mily erkölcsi határkövek szerint igazodik az emberiség.

Tüzoszlopként látok végig vonulni a kulturállamok életén, gazdasági történelmén egy különös felfogást, amelynek a zsidóság volt mindig a letéteményese, amelyet Marx jellemzett legjobban, még Sombartnál is frapársabban.

Mi a zsidóság világi alapja? Az önzés — mondja rá bátran a zsidó Marx.

Nem sokat kell gondolkodnunk, hogy Marx ezen arany igazságának a helyességét belássuk. Magasabb elvek a zsidóságot nem irányítják. Ha a látszata meg van, annak alapja is az önzés a legegyszerűbb haszonlelés. A talmud nem irányadó részére. Nemcsak, hogy szalonnát és disznósajtot eszik de a vallása parancsai sem okoznak neki skrupulozitást. A faj tulajdonsága az önzés. Markáns jellemvonás. Minden más tulajdonság a közt a legfeljebb.

Az önzés pecsétjét rányomja mindenhová, ahol érvényesülhet. A kulturállamok gazdasági élete maradt legkevésbé érintetlen a zsidóságnak ilyenemű befolyásától. A gazdasági liberalizmus összes nyomai a zsidóság felfogását tükrözik vissza.

Mi a zsidóság világi kultusza? A csere—bere. „Igen a csere—bere, nem is a kereskedelem“ — mondja Sombart megsulyosbitva Marx szavait. Csere — berét csináltak már mindenből, művészetből, tudományból, irodalomból, sajtóból is. A „gscheft“ a zsidóság mindene. Vásárt csinálni mindenhol és mindenből. Üzletet csinálni, már a kis Móricok álmai közé tartozik, amelyet a nagy Móricok megvalósítanak nagy hozzáértéssel.

Mi a zsidóság világi Istene? A pénz. Őszinte ember volt ez a Marx különösen a hitsorsosaival szemben.

A zsidófaj odaül a modern gazdasági élet kulturforrásához és lefogja a kulturállamok lüktető pulzusát. Ráteszi a kezét, torkára rakja a kötelet, hogy a maga önző felfogása szerint irányíthassa a keresztény népek gazdasági fejlődését. A börze világ hatalmasságai a rideg önzést tartják ideálnak és az aranyborju körül járják az indiánok táncát. A pénz, a haszon, a rebach mindene a zsidóságnak.

A felfordult élet gazdasági jellemvonásai ezek.

A gazdasági élet egyetlen rugójává az önzés, a pénz lett. Jól mondta egy angol szociológus: Bibliánk a főkönyv, templomunk a börze és Istentünk a pénz. Annyira igazak ezek a szavak, hogy bolondnak kellene

tartanunk, akinek ezt bizonyítani is kellene.

Ez a szellem, amely a zsidóságnak történelmi fejlődése között lett tulajdonává, rombadöntötte a kereszténység üdvös befolyását a gazdasági alakulataira. Erkölcsi csődbe juttatta a gazdasági életet, amelynek visszataszító szimtomái naponként jelentkeznek a rossz gazdasági konjunkturák alakjában. Az erkölcsi csőd maga után vonja a gazdasági élet pusztulását is. Egyik a másik feltétele. A talaj és a mag.

Nagy vonásokban ez a zsidóság befolyása az emberiség nagy szellemi, kulturális, gazdasági erkölcsi javaira.

Itt kezdődik az antiszemitizmus. A levegőben van meg. Az emberek gondolkodásában él. Különböző korokban különféle módon jelentkezett.

Asszimiláljuk a zsidókat! — volt a jelszó valamikor. Ma is vannak még ilyen ábrándozók. Közben majdnem minket asszimiláltak a zsidók.

Csináljunk progromot! — volt a kiáltás Oroszország cézári uralma alatt felnyögő nép ajkán. És ölték a zsidókat. A célt nem érték el, mert a modern korban nem törrel, nem ágyugolyókkal győzünk le rendszereket, gazdasági pangást nem szüntünk meg vérrel, a kultúrát nem irányítjuk helyes mederbe öldökléssel.

Védekezni a zsidóság ellen! — a modern kor jelszava. A keresztény népek minden erkölcsi értékét, gazdasági erejét, kulturális kincseit fokozni, szaporítani, hogy a zsidóság szelleme pusztításainak gátat vessünk. A zsidó gazdasági rendszernek, az önzés saskajárványának megszüntetése programja a modern antiszemitizmusnak.

Tellmann Béla

divatterme.

Brassó, Ferenc-József-tér és Lópiac sarkához Serg-féle posztóüzlet l.emelet.

Készít saját műhelyében elsőrangú munkások által izlésesen előállított honi szövetekből

uri ruhákat.
angol női felöltők és kosztümekek készítése.

Vidéki megrendeléseket felelősség mellett próba nélkül is kifogástalanul teljesít.

Szülőkhöz.

Iskola év vége lévén, nem ártana, ha a szülők gyermekeik jövő sorsával kiséssel komolyan foglalkoznának. Hisz e tekintetben édes keveset tesznek. Ha van tehetség, ha nincs a gyermeknek tanulnia kell, mert urat akarnak nevelni, mintha mintha minden „urhatnáság“ boldogsággal járna. S itt a baj! Kényszerrel jár iskolába a gyenge tehetségű gyerek, mert apja és anyja így akarja. Kinzással és elkeseredéssel járja a nyomor útját, holott boldogság töltene el szívével, ha szülői az ipari vagy kereskedelmi pályára adnák. De, mert fenhéjázó a mama és tata, nyakra fölé bukva előre megy lassan, ha egyáltalán előre megy, ha nem, hát mint zülött existenciát megszakítja tanulmányait és szülőinek és a társadalomnak terhére esik. Élnek, mert élni kell, de ne kérjük azt hogyan, mi módon? Nem kell messzire menni, hanem csak széjjel kell nézni, és elég elégedetlen uracskát találunk, kiket szülői tettek tönkre és jövőjük sirját megásták. Mily más lett volna, ha ügyes iparos, kereskedő lett volna, a most már összetört existenciát? Mily másképpen töltene be hivatását az ipari és kereskedői pályán, ha az a szerencsétlen „mama“ és papucs kormány alatt „papuska“ nem a nagyzásnak hódol, hanem a józan észnek. Azért szülők, akinek nincs hivatása, tehetsége a diplomás pályára, azt hagyják ipari pályára, mert ez a pálya úri pálya.

Színház.

A hét premierjei. Csütörtökön pénteken és szombaton ismét forró esték lesznek színházunknak. Ezek az esték kerül bemutatásra az idei színi idény műsorának egyik három legjobb darabja. Csütörtökön a budapesti vígszínház idei szezonslágere. Szomori Dezső: „Györgyike drága gyermek“ című színműve kerül bemutatásra. A darab egyike a legkitűnőbb magyar alkotásoknak s alakjai mind kitűnően megrajzolt és magából, a reális életből vett figurák. A darab nagy sikerét mi sem bizonyítja jobban, minthogy diadalmat utját már külföldön is megkezdte. Pénteken Flers és Caillavet francia társszerzők nagyatású vígjátéka a „Papa“ kerül színre. Az ötletgazdag darab, — mely kápráztató szellemességgel van megírva s igen diszkrét módon festi az apa és fiu közti ellentétet, mely a közös ideállal való viszonyukból támad, — nagy hatásra tart számot. Az előbbi czimszerepét Hevesi Gusztika, a Papáét pedig Herceg Vilmos adják. — A hét harmadik premierje a Lengyel menyecske lesz. Az „Ártatlan

Zsuzsi“ szerzői ebben az újabb darabjukban még jobbat nyújtottak. A sokkal mulattatóbb szöveget Okonkovszky, — míg a fülbemésző zenét Lean Gilbert írta. — A czimszerepét Hornyay Janka kreálja az ő utólérhetetlen kedvességével.

HIREK

Szerda
július
10.

Róm. kath. Amália
Protestans Amália
Gör. k. Sámson
Nap két 4 13. nyug 7
56 perckor. Hold két
11 ó. 35 perckor. Nyug. 2 ó. 29 perckor.

Személyi hír.

Fridburgi Dobler Konsztanc vezérőrnagy a 12-ik tüzérdandár parancsnoka a reggeli gyorsvonattal városunkba érkezett.

Ker. szociálisták!

Szerdán este 8 órakor a rajzteremben választmányi ülés lesz, amelyen valamennyi szervezet képviseltesse magát. Fontos ügyek kerülnek napirendre.

Halálozás.

Fiala Antal a helybeli r. k. jótékonsági egyesület elnöke, egyh. k. választmányi tag stb. életének 81 évében, egy nagy, önzetlen és munkás élet után f. hó 9-én reggel 8 órakor visszaadta lelkét Teremtőjének. Temetése f. hó 11-én d. u. 4 órakor lesz a Kolostor-utcai gyásházából a bolonyai temetőbe. A szent misét a boldogultért folyó hó 12-én d. e. 8 ó. mutatják be a plebánia templomban. A boldogultban az egyh. község érdemes tagot veszített el. Nyugodjék békében.

Csütörtökön jönnek haza az Alexanderesek.

E hét csütörtökén hazaérkezik háziezredünk legénysége Budapestről.

Fekete templom.

A műemlékek országos bizottsága legutóbbi ülésében elhatározta, hogy a brassói fekete templom restaurálását javaslatba fogja hozni a kultuszminiszternek.

Baleset.

László Imre 17 éves napszámos egy flóbert pisztolylyal játszadozott a boifalusi cukorgyár udvarán. Játékközben pisztoly elszűlt és a golyó a napszámos jobb tenyerébe fúródott.

— Péntek János 18 éves munkásnak a Pásztori-féle gácmajori sodrony gyárban a gépszij elkapta a karját és mind a két kézfejét megromosította.

Felülfizetés.

A cipésmulatságra még Gyárfás István fizetett felül 2.60 fillért, amelyért ezúton mondunk hálás köszönetet.

Meghalt arisztokrata.

Kolozsvárról kapjuk e hírt, hogy Bethlen Árpád az erdélyi arisztokracia neves tagja meghalt.

Nagyváradai népgyűlés.

Nagyváradon vasárnapon délelőtt hatalmas ellenzéki népgyűlés folyt le. Gróf Károlyi Mihály és Holló Lajos kíséretében számos ellenzéki képviselő jelent meg, akiket hatalmas néptömeg várt a vasuton. Az egész város és a vidék részt vett az impozáns tiltakozó népgyűlésen.

Vadász társulat felebbezés

Brassói vadász társulat felebbezése brassó vármegye ebtartási szabályrendelete ügyében 1075/1913 alisp. számú határozata ellen.

Orvosok szolgálati szabályzata.

Brassó város határozata a városi orvosok szolgálati szabályrendelet módosítása tárgyában, jóváhagyás végett más napon vármegyei alispánjához terjesztette.

Aviatikus Aradon

Vlacin Aurél aviatikus, román mérnök kérte Arad város engedélyét látványos repülés rendezésére, amelyhez a város megadta az engedélyt és kikötötte egy repülésért a katonai gyakorlóter átengedése díjaképpen 300 koronát köteles fizetni. Julius 14-én lesz az első repülő nap, amelyre az egész vidék felrándul Aradra.

Hasbaszurt körjegyző.

Moldován János dobosdi körjegyző embertelen bosszu áldozata lett. Moldován egy Lugos melletti kis községbe ment látogatásban tanító barátjához. Ebéd után az iskola helyiségében lefeküdt pihenni. Egy régi ellensége a jegyzőnek belopódzott az iskolába és az alvó jegyző hasába szurt egy nagy konyhakést, amelyet a hasában hagyott és csak a jajgatásra elősiető tanító húzta ki a kést a testéből. A jegyző rövid szenvedés után meghalt. A gyilkost még nem sikerült kipuhatolni. A csendőrség nagy apparatussal indította meg a nyomozást.

Világkongresszus.

A világ összes bányász szervezetei, a keresztény, a szociáldemokrata és más alapon szervezett bányászok e hó 23-án ülnek össze Anisztérdamban világkongresszusra. Eddig 750 kiküldött van bejelentve. A világ legnépesebb és leghatalmasabb munkáskongresszusa lesz ez, amely az egész világra szóló határozatokat fog hozni.

Nagy közművésztrájk.

Németországban az építőiparban nagy mozgalom van. Minden élére van állítva. A segédek szakszervezetei tegnap ultimátumot adtak be a mesterekhez, amelyre 48 óra alatt választ kérnek. Ma fog eldőlni vajjon esz-e sztrájk a Német építőiparban?

A szentpéteri göztégla és cserépgyár ajánlja kitűnő minőségű

falazati tégláit

a lehető legolcsóbb árban

iroda: Kapu-u. 72.

TÁVIRATOK

Róma jul. 9

Az egész Délolaszországban uralkodó hőség következtében a pápa is súlyosan megbetegedett.

Konstantinápoly jul. 9

A török hadügyminiszterium ma újabb győzelemről számol be, amelyet a 4. gy. ezred aratott az olaszok felett. A kérdés persze az, hogy az olaszok hogy számolnak majd be erről a vereségükről. Néha megtörténik aztán, hogy egy csatáról mind a két fél lelkes győzelmi híreket böcsájt világgá.

Karlsbad jul. 9

Karlsbad közelében, a Hotel Veberben, tegnap nagy szocialista nép-

gyűlés volt, a melyre a vezetőség Justh Gyulát is meghívta. Justh Gyula kedvezőtlen egészségi állapotára való hivatkozással, táviratban kimentette magát.

Pestis

egy trieszti hajón.

Trieszt, július 9.

Néhány nappal ezelőtt érkezett a kikötőbe az Austro-Americana társaság Afracana nevű gőzöse. A hajón, mely Buenos-Ayresből jött, pestis-gyanus patkányokat találtak. A patkányok baktériológiai vizsgálata megállapította a patkányokon a bubó-pestist és erre a gőzöst zár alá helyezték.

Makón sztrájkolnak a

rendőrök.

Az összes makói rendőrök ma megjelentek Rákosi Gyula rendőrkapitánynál, és bejelentették, miután 60 korona fizetésükből nem tudnak megélni, lemondanak állásukról és lemondásukat írásban is benyújtották. A rendőrkapitány az alispántól sürgős intézkedést kért a rend fenntartásához. A polgármester rendkívüli közgyűlésre hívta össze a képviselőtestületet.

Közös miniszter-

tanács.

Wien jul. 9.

Tegnap a közös minisztertanácsban, amely délelőttől késő estig tartott, a közös belügyminiszter újabb pénzügyi szükségletet jelentett be. A két miniszterelnök az újabb pénzügyi szükségletek keresztülvihetlenségét bizonyította.

A lap szerkesztésért felelős:

Frühvirth Mátyás.

Kiadja: A Kath. Népszövetségi Takarékos és Hitelszövetkezet.

Adomány a harangokra.
Bodor Károlyné a mai napon két koronát adott a harangalapra. Serbán Károly emlékére neje 4 kor. hason célra. Isten fizesse meg.

Népszövetségi tagok figyelmébe.
Fiala Antal tagtársunk temetése csütörtökön 4 ó. lesz a kolostor utca 29 sz. a. gyászaházból, melyre a tagok feltétlenül jelenjenek meg.

Har cászati gyakorlat.
Helyőrségünk július 13-án d. e. 8 órától 10 óráig a Pojánában lögyakorlatot tart. Az ott tartózkodás és járkálás szigorúan tiltva van.

Az ügyvédi kamarák politizálásához.

Az ügyvédi kamarák országszerte tiltakoznak a törvényalkotás új módja ellen. Ezt némelyek politizálásnak tekintik. Mint-hogy e kérdés a brassói ügyvédi kamarát is nemsokára foglalkoztatni fogja közöljük Dr. Báttaszéki Lajos ügyvédnek a „Magyar Jogéletben” e kérdésről írt következő cikket:

„Való igaz, hogy politikai kérdésekben véleményadásra nem hívatottak az ügyvédi kamarák. Az ügyvédi rendtartás ugyan kifejezetten nem tiltja, de a 19§. körülírja, mi a hatáskörük és ebben nincsen benne az, hogy politizálhatnak is. Arról tehát, vajon például Bosznia és Hercegovina bekebelezése a mi kettős monarchiánkba célszerű volt-e vagy nem, vagy arról, hogy szükséges volt-e tömérdek milliókba kerülő dreadnought-hajókat építeni, vagy nem: az ügyvédi kamarák csakugyan nem nyilatkoznak.

Azomban ott olvasható a rendtartás 19-ik §-ában többek között, hogy az ügyvédi kamarák hatásköre kiterjed a jogszolgáltatás terén mutatkozó hiányok orvoslása iránti véleményadásra.

Már most csak az a kérdés, vajon az, hogy az országgyűlés mi módon alkotja a törvényeket, megtartja-e a törvényt és a Hátszabályokat a törvények megalkotása alkalmával, a jogszolgáltatás keretébe tartozik-e, igen, vagy nem.

Véleményem szerint — én azt hiszem sok fegyelmezett észjárású jogász osztani fogja — mindaz, ami valamely törvény módjára való meghozatalát és a törvény ellemében való gyakorlati alkalmazását illeti, tehát az, vajjon a képviselőház, mint törvényhozó testület, az arra fennálló szabályok szerint alkotott-e valamely törvényt, vagy azok mellőzésével, esetleg pl. erőszakkal, a törvényhozó testület számos tagja kizárásával: igen is a jogszolgáltatás keretébe tartozik, habár közjogi kérdések ezek. Talán még fontosabb kérdés, vajjon valamely közjogi jogszabály sérelme forog-e fenn, mely orvoslást igényel, mintha esetleg egy bíró a büntető-törvényt rosszakaratulag alkalmazza, vagy egy polgárt perben részrehajló ítéletet hoz, mert az ily eltévelyedés csak az illető egyes személyeknek árt, de a köz és alkotmány jogon ejtett sérelem az egész országnak a hazának válhat ártalmára.

Kétségtelen tehát előttem, hogy oly testületek, mint az ügyvédi kamarák, amelyeknek tagjai törvénytudó férfiak, akiknek a közjoghoz is van némi közük, véleményadásra igen is hívatvák, midőn azt vélik, hogy az ország alaptörvényein, a közjogon, az alkotmány jogon bárki is sérelmet ejtett, melyet orvosolni kellene.

Azt hisszük tehát, hogy vitán felül áll, hogy a kamarák állastoglalása nem politizálás.

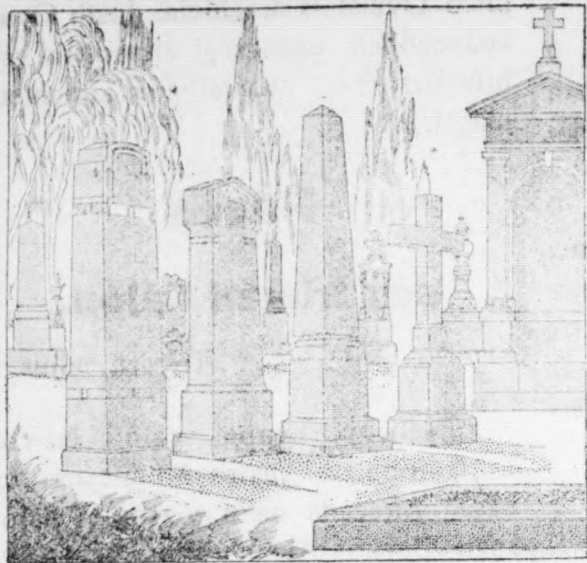
ÉRTESÍTÉS!

Világhírű „Le Grand Chic” módszer szerint a legkiválóbbat nyújthatom.

Miért továbbra is becses pártfogást kérek és maradtam teljes tisztelettel

GERGELY SÁNDOR női-divatterme, Lensor 28.

Nagyrabecsült vevőimet tisztelettel értesítem, hogy tanulmányutamról visszatértem 6 heti távollételem elméleti és gyakorlati szakismereteim gyarapítására használtam felj

Sirkőraktár és mindennemű kőfaragó vállalat HERZUM FERENC és KÁROLY

Vasút-utca 58/B. A M. á. v. állomás közelében.

Állandó nagy raktárt tartunk: kész sirkövekben fehér márványból,
: laborador, fekete svéd gránit, syanit, trachit és homokkőből. :
Elvállalunk és szállítunk: különleges sirköveket, átalakításokat, át-
helyezést, úgy helyben, mint vidéken is. Megrendelésre készítünk
mindenféle kőfaragó munkát kicsinyben és nagyban, bármely ha-
: : : zai kőből, vagy márványból. : : :
Saját kőbányával rendelkezünk. Olcsó, valamint pontos kiszolgálás
: : : mellett bárkivel versenyképesek vagyunk. : : :

KAPHATOK

Julányos árak
és feltételek
— mellett —

részletfizetésre is

elsőrangu gyártmányu mindenfajta
varrógépek, kerékpárok, fa és vas-
F. U. R. ok, képek, tükrök, inga- és
zsebórák, aranynemű, szalon-garni-
turák, divánok, matracok, fal- és
futó-szőnyegek, paplanok, minden-
fajta vásznak, köntöskelmék, kész
férfi- és fiuruhák, esetleg mérték
után is készítek. Nagy választék
nemzeti zászlókban.

SZÖLLÖSY ZS.

Brassó, Kapu-utca 69.

Ügynökök megfelelő fizetés
melletti felvételnek.

Országos iparegyesület által kitüntetett
: : nagy ezüst éremmel : :

Krisztián József és fia

keresztény katolikus cég.

: — : A pécsi főszékesegyház és : —
: — : számtalan plebánia szállítója. : —

Alapítotott: 1880-ban.

Méhviaszgyertyagyár Pécs.

Főüzlet: Szigeti ország-ut 3.

Fióközlet: Jókai-tér 9.

Ajánlja a Főtisztelendő papsá
: igyelmébe preparált, füstnég
—: küli méhviaszgyertyáit. : —

Hubert Hedwig

virágterme

Brassó, Kolostor-u. 23. Telefon sz: 500.

Alulírott mint megbízott Konrad Joze-
fin csödtömegéből kifolyólag a legolcsób-
ban kiárusítok szabad kézből

női őszi és téli kalapszallagokat,
bolti berendezéseket stb. a legutányosabb
áron keddtől fogva Kapu-utca 2 sz. alatt
naponként d. u. 2—5 óra között.

Kiváló tisztelettel
Ungár Jenőné

„KORONA“

szálloda

— részvénytársaság Brassó. —

Első rangu szálloda.

100, a legmodernebb kényelemmel berendezet
szoba és szalon. 250 vendég befogadására alkal-
mas. Villanyvilágítás. Lakosztályok fürdőszobák
kal. Saját gőzmosóda. Központi szellőztető. Író
és olvasó-szoba. Nagy fogadó-terem. Fürdők
Zeneterem. Turista-megszálló. Sötétkamra fény
képezek részére. Kiállító szoba. Kerti-erkély
Társaskocsi minden vonathoz. Automobilgarage
A legnagyobb zléssel és kényelemmel berende-
zett kávéház. 100-féle bel- és külföldilap és ké-
pes folyóirat. Nagy billiárd-szoba. Batszószo-
ba. Páholy. Elegáns éttermek és szeparék. Finom
borok és likörök, valamint alkoholmentes italok.
Elsőrendű bécsi és francia konyha, melynek lát-
ványosságzámba menő berendezése megtekin-
tésre szívesen rendelkezésre áll. Erdélyi- és nem-
zetközi-étek Pilseni-, bajor és angol sörök.

Mäder János
igazgató

„ADLER“ AUTOMOBIOK

olaj, auto-pneumatik a
legjobbak.

: Kerékpár és autokikölcsönzés. : :
Kerékpár-, varrógép- és auto-javítások
MOOBER MIHÁLY-nál
Brassó, Kapu-utca 39.

BARTHELMIE GYÖRGY

Brassó, Kapu-utca 41.

Varró-, számaló-, összeadó-, diktáló-,
villany- és fizikai szerek, irodaszepe es különleges-
ségek üzlete.

A legnagyobb írógépek és különlegességek
raktári

Irógép-iskola.
Telefon 380. Telefon 380

Tiszta erdélyi borok.

Iparegyeleti vendéglő
és kerthelyiség

**Brassó,
Rezső-körtul**

Kőbányai udvari sör.

A pünk. ünnepek alkalmával
dupla maláta sör is csapoltatik.

Kitűnő konyha.

FAZEKAS ANDRÁS

FÉRFISZABÓ

BRASSÓ, FEKETE-UTCA 21.

Antosch Ede

kárpitos és díszítő

Brassó, Vár-utca 114.

Hentschel Brassó.

A „Római Császár“ vendéglő
borkimérésben (Árvaház-u. 3. sz.) kitűnő
Eredeti **BOROK**
erdélyi

kaphatók. — Elismert jó konyha!